

Zbornik
Instituta za kriminološka i
sociološka istraživanja
2009/ Vol. XXVIII / 1-2 / 79 - 92

Originalni naučni rad
UDK:
ID broj:

LEGISLATIVA PRIVATNOG SEKTORA BEZBEDNOSTI U NEKIM ZEMLJAMA EU*

Dušan Davidović*

Institut za kriminološka i sociološka istraživanja u Beogradu

Želimir Kešetović*

Fakultet bezbednosti Univerziteta u Beogradu

Rad predstavlja pokušaj kritičkog prikaza zakonodavstava koja regulišu privatni sektor bezbednosti u zemljama EU. Privatna bezbednost postala je neodvojivi deo ukupne unutrašnje bezbednosti svih zemalja starog kontinenta. U tom smislu, proučavanje privatne bezbednosti u okviru ukupne bezbednosti u Evropi, predstavlja deo ukupne brige svakodnevnoj sigurnosti građana Evrope. Privatne kompanije za obezbeđenje sve više se angažuju u pružanju pomoći državi u ispunjavanju tog zadatka, a u isto vreme one stvaraju novu vrednost- u vidu novih radnih mesta i biznisa. Privatni sektor bezbednosti se upadljivo širi po svim zemljama EU; 1,7 miliona zaposlenih u 50,000 kompanija sa godišnjim obrtom od 15 milijardi €.

Ekspanzijom EU na Istok, još više će se povećati potražnja za uslugama bezbednosti i zaokružiti proces internacionalizacije bezbednosnih usluga privatnog sektora. Jedan od osnovnih uslova tog procesa, jeste i harmonizacija nacionalnih legislativa u privatnom sektoru. Ovaj rad predstavlja pokušaj stvaranja jednog inventara zakona koji regulišu privatni sektor bezbednosti u Evropi, a koji može biti od koristi nekoj zakonodavnoj vlasti koja jednom u Srbiji bude uvodila zakon o privatnoj bezbednosti.

---

* Rad je nastao kao rezultat na projektu "Prevenција kriminala i socijalnih devijacija" koji podržava Ministarstvo za nauku i tehnološki razvoj Republike Srbije, broj 149016.

* E-mail: ddavidovic@hotmail.com

* E-mail: zkesetovic@yahoo.com

KLJUČNE REČI: privatna bezbednost / industrija privatne bezbednosti / zakonodavstvo privatnog sektora bezbednosti / harmonizacija zakona o privatnoj bezbednosti / Evropska Unija

Italija

Industrija privatne bezbednosti u Italiji vodi poreklo iz 1870. godine, i ona se brzo razvijala sa razvojem novih aktivnosti (kao što je prevoz novca) i ugovaranjem boljih uslova rada. Aktivnosti uključuju zaštitu objekata i industrijskih postrojenja, obezbeđenje lica, transport novca i dragocenosti.

Zakonodavstvo koje reguliše rad industrije

Industrija je regulisana zakonom 18/06/1931 o javnoj bezbednosti, zakonom 26/09/1935 i zakonom 06/05/1940. Oni određuju okvire posebnih mera, sa mnogo detaljnijim merama uređenim na lokalnom nivou, odražavajući se na političku i administrativnu strukturu države. Zakonodavstvo takođe uređuje privatni detektivski posao.

Italijansko zakonodavstvo predviđa da država poseduje monopol nad silom koji se temelji na vojsci. U izuzetnim slučajevima, država može dozvoliti privatnom sektoru da preduzme ograničene radnje (prevencija krivičnih dela protiv imovine). Od operativnog osoblja se zahteva licenca za rad u industriji privatne bezbednosti.

Ovu potvrdu izdaje sudija na period od jedne godine, a produžava se u nadležnoj pokrajinskoj upravi. Podnosilac zahteva mora imati najmanje 18 godina, izvršenu vojnu obavezu i mora biti italijanske nacionalnosti. Takođe se zahteva provera kriminalne prošlosti i ličnih osobina.

Zahtevi za obuku su postavljeni na regionalnom nivou i sadržani u kolektivnom ugovoru. Obuka nije na dobrovoljnoj osnovi i obuhvata 40 časova teorije i 40 časova praktične obuke.

U zakonu su sadržani kriterijumi nošenja i izgleda uniforme, mada su detaljnije norme određene posebno u svakom regionu.

Saglasno sa članom 42 773/1931 i članom 71 635/1940, dozvole za nošenje oružja izdaje lokalni načelnik policije. Ne postoje posebni zahtevi za obuku za podnošenje zahteva za oružje.

Upotreba pasa na dužnosti je dozvoljena i ne postoje posebni zahtevi za obuku.

Zakonodavstvo i kolektivni sporazumi koji regulišu osnovne radne uslove

Uslovi rada u industriji regulisani su nacionalnim zakonodavstvom i nacionalnim kolektivnim ugovorom. Nacionalno zakonodavstvo predviđa minimum 40 sati rada nedeljno. Minimalna cena rada i uslovi godišnjeg odmora sadržani su u kolektivnom ugovoru. Takođe, kolektivni ugovor sadrži odredbe o diskriminaciji nad radnicima na određeno vreme.

Luksemburg

Uopšteno posmatrano, Luksemburg je država sa strogim pravilima koja se tiču kompanija za privatnu bezbednost. Kompanije za privatnu bezbednost obavljaju aktivnosti kao što su zaštita objekata i lica, transport novca i vrednosti i održavanje i instalacija alarmnih sistema.

Zakonodavstvo koje reguliše rad sektora

Aktivnosti industrije privatne bezbednosti regulisane su zakonom od 6. juna 1990. godine.

Novi predlog zakona trenutno prolazi kroz proces razrade i ocenjivanja kako bi poboljšao postojeće zakonodavstvo. Ministarstvo pravde zahteva od preduzeća za privatnu bezbednost licencu za obavljanje delatnosti, koja se izdaje na 5 godina.

Takođe, od Ministarstva pravde zahteva se i dozvola za zapošljavanje operativnog osoblja.

Član 5. zakona od 6. juna 1990. godine reguliše aktivnosti kompanija za privatnu bezbednost i uslove koji su neophodni za izdavanje licence za obavljanje delatnosti od ministarstva pravde. Razlog za odbijanje može biti nepotpuna dokumentacija.

Međutim, trenutno zakonodavstvo ne sadrži listu posebnih kriterijuma za odbijanje. O kadrovskim promenama trebalo bi obavestiti nadležne organe. Aktivnosti upravljanja preduzećima za privatnu bezbednost ne moraju biti u skladu sa aktivnostima koja nisu saglasna njihovoj misiji.

Zaposleni u kompanijama za privatnu bezbednost moraju imati najmanje 18 godina i ne mogu učestvovati u drugim aktivnostima koje su u suprotnosti sa poslovima privatne bezbednosti. Radnici obezbeđenja moraju nositi ID karticu i na zahtev policije moraju je pokazati. Zakon ne predviđa zahteve koji se odnose na obuku radnika obezbeđenja, tako da se obuka obavlja dobrovoljno. Kompanije prilikom zapošljavanja uglavnom zahtevaju govorne veštine i vozačku dozvolu.

Ne postoje posebna pravila u odnosu na uniforme. Upotreba pasa na dužnosti je zakonom regulisana, kao i nošenje i upotreba vatrenog oružja. Član 7. zakona iz 1990. godine predviđa da se zahtev za dobijanje dozvole za nošenje vatrenog oružja podnosi u ministarstvu pravde. Nadležni policijski organi proveravaju svaku prijavu za dozvolu. Oružje može biti upotrebjeno za samoodbranu, a uobičajeno je da se koristi i za vreme obezbeđivanja transporta novca.

Zakonodavstvo i kolektivni sporazumi koji regulišu osnovne radne uslove

Zakonodavstvo određuje radno vreme na 8 časova dnevno, 40 časova nedeljno i 137 časova mesečno. Trenutni kolektivni ugovor predviđa 10 časova dnevno, 48 časova nedeljno i 192 mesečno. Minimalna cena rada je propisana zakonom, a posebna cena rada u sektoru određuje se u kolektivnom ugovoru. Takođe je regulisan prekovremeni rad i noćni rad. Zakonodavstvo i kolektivni ugovor predviđaju 25 dana godišnjeg odmora godišnje i 10 neradnih dana za državne praznike. Kolektivni ugovor predviđa da se nakon 20 godina rada dodaje jedan dan godišnjeg odmora.

Zaštita zaposlenih je regulisana zakonom posebnim odredbama. Privremeni radnici imaju ista prava kao i radnici sa punim radnim vremenom. Trenutno ne postoje posebne odredbe za zaposlene na određeno vreme.

Holandija

U poređenju sa drugim evropskim zemljama, industrija privatne bezbednosti u Holandiji počela je da se razvija relativno kasno, kao odgovor na sve veću industrijalizaciju između dva rata koja je uslovlila sve veće zahteve za bezbednosnim uslugama. Danas su kompanije aktivne na zaštiti lica i imovine, u transportu novca i instalaciji alarmnih sistema.

Zakonodavstvo koje reguliše rad sektora

Holandija uopšteno gledano spada u države koje na srednjem nivou zakonodavstva regulišu aktivnosti industrije privatne bezbednosti. Aktivnosti kompanija u odnosu na pružanje usluge zaštite i privatnih detektivskih poslova regulisani su Zakonom o pružanju usluga privatne bezbednosti i privatnim detektivskim službama od 24. oktobra 1997. godine, kao i uredbom od 3. marta 1999.

Za osnivanje preduzeća za privatnu bezbednost neophodno je tražiti licencu od Ministarstva pravde. Ministarstvo traži preporuku od predstavnika policije o delatnosti koju firma obavlja i o sedištu. Dozvola se

izdaje na period od pet godina. Podnosilac zahteva mora dokazati da poseduje dovoljna finansijska sredstva i osposobljeno kvalifikovano osoblje. Zaposleni moraju dokazati da nisu bili krivično osuđivani u poslednje 4 godine ili osuđivani na kaznu zatvora u poslednjih 8 godina.

Zakon iz 1997. godine predviđa da se dozvola za rad pojednicu izdaje na 4 godine, koja se nakon toga obnavlja za naredne 4 godine. Član 15. Uredbe od 3. marta 1999. godine zahteva od kompanija da provere da li je njihovo osoblje bilo umešano u bilo koje ilegalne aktivnosti. Član 7. sadašnjeg zakona utvrđuje uslove da kompanije za obezbeđenje ne mogu da zaposle radnike bez dozvole lokalne policije (ili vojne policije za aktivnosti u vazduhoplovstvu). Policijski službenici ne mogu raditi na istragama za privatne agencije ili firme za privatno obezbeđenje. Svako ko konkuriše za posao u kompaniji za privatno obezbeđenje treba da poseduje diplomu za radnike obezbeđenja koju izdaje Udruženje preduzeća za privatnu bezbednost. Postoji obaveza nošenja uniforme, dok je nošenje oružja u privatnoj bezbednosti zabranjeno. Upotreba pasa dozvoljena je u posebnim okolnostima. O upotrebi pasa se odlučuje u svakom pojedinačnom slučaju.

Zakonodavstvo i kolektivni sporazumi koji pokrivaju osnovne radne uslove

Nacionalnim zakonodavstvom regulisani su uslovi rada, koji predviđaju najviše 48 časova rada nedeljno. Ustavom je zagarantovana minimalna cena rada koja se određuje na godišnjem nivou. Zakonodavstvo predviđa 4 nedelje godišnjeg odmora, a privremeni radnici i radnici na određeno vreme imaju ista prava kao radnici sa punim radnim vremenom.

Norveška

Industrija privatne bezbednosti u Norveškoj nastala je na potrebi za dopunskim uslugama u oblasti bezbednosti, uprkos dugo važećem monopolu policije u obezbeđivanju građana i imovine.

Zakonodavstvo koje reguliše rad sektora

Zakonodavstvo koje reguliše industriju privatne bezbednosti datira od 13. maja 1998. godine i predviđa aktivnosti zaštite lica i imovine, transport novca i instalaciju alarmnih sistema.

Vlasnici kompanija za obezbeđenje treba da poseduju sertifikat za obavljanje delatnosti i licencu koju izdaju lokalni policijski organi. Minimalna starost za vlasnika kompanije je 21 godina.

Operativno osoblje mora imati najmanje 18 godina i od njih se takođe zahteva sertifikat za obavljanje delatnosti.

Od radnika obezbeđenja zahteva se 15 časova osnovne obuke koja je praćena sa 50 časova teorijske i 30 časova praktične obuke.

Nošenje uniforme je obavezno. Upotreba pasa na dužnosti je dozvoljena, dok je upotreba vatrenog oružja zabranjena.

Zakonodavstvo i kolektivni sporazumi koji pokrivaju osnovne radne uslove

Uslovi rada regulisani su nacionalnim zakonodavstvom i sadržani su u nacionalnom kolektivnom ugovoru.

Radno vreme je ograničeno zakonom na najviše 9 časova dnevno. Kolektivni ugovor predviđa najmanje 37.5 časova nedeljno. Kolektivnim ugovorom je regulisana minimalna cena rada. Ustavom je predviđeno 4 nedelje godišnjeg odmora. Kolektivnim ugovorom ovo je prošireno na 4 nedelje i 3 dana.

Zaštita zaposlenih, jednake mogućnosti i prava stalno zaposlenih i radnika na određeno su obuhvaćeni zakonom.

Portugal

Regulisanje industrije privatne bezbednosti u Portugalu usledilo je nedavno, i ono je obezbedilo da se u Portugalu jasnije upravlja ovim sektorom.

Zakonodavstvo koje reguliše rad sektora

Industrija privatne bezbednosti regulisana je sledećim zakonima i propisima:

- Dekret 772, 12. oktobar 1985
- Dekret 231, 22. jul 1998
- Dekret 969, 16. novembar 1998
- Dekret 970, 16. novembar 1998
- Dekret 971, 16. novembar 1998
- Dekret 972, 16. novembar 1998
- Dekret 25, 16. januar 1999
- Dekret 135, 26. februar 1999

- Dekret 1325, 4. decembar 2001

Zakonodavstvo daje okvire u kontroli sledećih aktivnosti:

- Alarmni sistemi
- Upravljanje, održavanje i pravilna upotreba sistema obezbeđenja
- Instalacija i održavanje sistema obezbeđenja
- Zaštita objekata
- Zaštita dobara
- Zaštita i obezbeđenje lica
- Zaštita i kontrola lica i pristupa javnim mestima
- Transport, zaštita i distribucija novca i dragocenosti

Za obavljanje delatnosti od kompanije se zahteva licenca koja se izdaje na određeno vreme. Licencu izdaje nadležni organ, i podnosilac zahteva mora dokazati pored ostalog da raspolaže neophodnim finansijskim sredstvima. Ovde su dodata neka od opštih zakonskih pravila. Podnosioci zahteva za licencu moraju takođe da imaju garanciju banke, obavezno osiguranje i osiguranje od krađe.

Vlasnici, rukovodioci i operativno osoblje u kompanijama za privatno obezbeđenje ne smeju da imaju kriminalnu prošlost. Državni organi sprovode provere krivičnih dosijea.

Iako ne postoji minimalna starosna granica, obaveza je vlasnika i rukovodioca da mogu zaposliti samo lica koja su punoletna, odnosno starija od 18 godina.

Kompanijama za privatno obezbeđenje zabranjeno je bavljenje aktivnostima kao što su proizvodnja ili trgovina oružjem, municijom i eksplozivnim sredstvima ili uređajima.

Rukovodeće i operativno osoblje takođe ne smeju da budu pripadnici tajne službe u poslednjih 5 godina. Takođe je zabranjeno zapošljavanje rezervnih pripadnika vojske ili policije, kao i pripadnika vojske i policije koji su pred penzijom.

Osim toga, kao jedan od zahteva navodi se da operativno osoblje mora položiti test fizičke sposobnosti i izvršiti 58 časova osnovne obuke plus 30, 36 ili 42 časa posebne obuke, u zavisnosti od funkcije koju će eventualno obavljati. Obuka se završava polaganjem dva testa.

Zakon od kompanija za privatno obezbeđenje zahteva da vode svakodnevne izveštaje, kao i godišnji izveštaj koji se predaje nadležnom

organu. Nadležni organi mogu u svakom momentu proveravati kompanije, a posebno mogu proveravati da li kompanije pravilno primenjuju procedure.

Vlasnici, rukovodstvo i operativno osoblje treba da ima najmanje 9 godina školskog obrazovanja. Obuka je obavezna samo za operativno osoblje pod sledećim uslovima:

- 58 časova opšte obuke
- Dodatna 42 časa za poslove koji su označeni u zakonu
- Dodatnih 30 časova obuke za poslove zaštite od požara
- Dodatnih 36 časova obuke za poslove u restoranima, kafićima, noćnim
- klubovima i sličnim objektima gde postoji prostor gde gosti mogu da se kreću.

Postoje strogi zahtevi koji treba da se ispune tokom obuke. Zaposleni moraju položiti i dva pismena testa.

Uniforme se moraju razlikovati od državnih bezbednosnih službi i vojske i moraju biti odobrene od Ministra unutrašnjih poslova. Operativno osoblje, dok je na dužnosti mora nositi ID karticu.

Dozvolu za nošenje oružja izdaje policija. Dozvola se izdaje uz posebnu obuku.

Takođe, dozvoljava se upotreba oružja samo u slučaju samoodbrane zaposlenog za vreme obavljanja dužnosti. Zahteva se posebna obuka u trajanju od 30 časova.

Psi moraju biti registrovani i zahteva se posebna obuka za psa i vodiča. Vodiči pasa moraju da polažu ispite i kad polože, dobijaju dozvolu za na tri godine, nakon čega moraju da polažu novi ispit. Psi se proveravaju svake godine.

Licenca može biti oduzeta u slučaju teže povrede zakona. Nadležni organi (Generalni sekretar unutrašnjih poslova, policija) mogu sprovesti istragu i ispitivanje.

Kompanija se može kazniti i novčanom kaznom koja može biti od 1.000 do 40.000 €, u zavisnosti od povrede zakona.

Zakonodavstvo i kolektivni sporazumi koji pokrivaju osnovne radne uslove

Zakonodavstvo i kolektivni ugovor regulišu radno vreme, platu, godišnje odmore i zaštitu zaposlenih.

Španija

Zbog zakonodavstva iz 1992. godine, koje je rezultiralo poboljšanjem loše slike industrije, Španija se može smatrati jednom od zemalja sa dobro uređenim zakonodavstvom u oblasti privatne bezbednosti.

Zakonodavstvo koje reguliše rad sektora

Zakon 23/1992 od 30. jula 1992. godine uređuje industriju privatne bezbednosti (obezbeđenje objekata i industrijskih postrojenja, obezbeđenje lica, transport novca, instaliranje i održavanje alarmnih sistema).

Zakon je sproveden Kraljevskim dekretom 2364/1994, 9. decembra 1994. godine. Kraljevskim dekretom 137/1993 regulisano je nošenje oružja. Od kompanija za privatno obezbeđenje zahteva se licenca koju izdaje Ministarstvo pravde.

Član 52. Kraljevskog dekreta 2364/1994 utvrđuje uslove koji su neophodni (rukovodstvu i operativnom osoblju) za dobijanje odobrenja za obavljanje dužnosti od Ministarstva pravde i Ministarstva unutrašnjih poslova. Ti uslovi se odnose na to da zaposleni ne smeju imati kriminalnu prošlost i da nisu krivično osuđivani. Dalje, zaposleni ne smeju biti pripadnici vojske ili službi bezbednosti. Operativno osoblje ne može preuzeti upravljačku funkciju za manje od 2 godine. Privatni istražitelji ne mogu u isto vreme voditi istragu van poslova privatne bezbednosti. Takođe, zabranjeno je saradivanje sa trgovcima i proizvođačima naoružanja. Nadležni policijski organ zadužen je za proveru zaposlenih. Osoblje mora imati potvrdu da je punoletno.

Član 5. Zakona iz 1992. i članovi 56-57 Kraljevskog dekreta od 9. decembra 1994. predviđaju obuku u sektoru privatne bezbednosti. Član 5. predviđa da kompanije za privatnu bezbednost treba da obzbede obuku za celokupno osoblje (i rukovodeće i operativno).

Sadržinu teorijske i praktične obuke propisuju Ministarstvo pravde i Ministarstvo unutrašnjih poslova. Obuka može biti izvođena u centrima za obuku sekretarijata unutrašnjih poslova. Praktična obuka se izvodi na terenu. Teorijska obuka traje najmanje 240 časova, a praktična 20 časova. Takođe treba izvršiti i 75 nastavnih časova ili 15 radnih dana

obuke svake treće godine. Član 61. Kraljevskog dekreta predviđa obaveznu obuku u rukovanju oružjem. Radnici koji na dužnosti nose oružje moraju položili test psihičkih sposobnosti.

Od radnika obezbeđenja zahteva se nošenje uniforme, a upotreba oružja je strogo regulisana i propisana. Oružje može koristiti radnik obezbeđenja na dužnosti, u transportu novca, u zaštiti veoma osetljivih ili opasnih postrojenja, uključujući i vojna postrojenja i zaštitu lica.

Zakonodavstvo i kolektivni sporazumi koji pokrivaju osnovne radne uslove

Uslovi rada regulisani su nacionalnim Zakonom o radu i precizno su određeni u kolektivnom ugovoru. Kolektivnim ugovorom je predviđeno najviše 1804 radna sata godišnje, a isto tako njime su regulisani i minimalna i prekovremena cena rada.

Privremeni radnici poseduju ista prava kao i radnici sa punim radnim vremenom, a jednake mogućnosti su regulisane zakonom.

Švedska

Usluge privatne bezbednosti u Švedskoj neki autori smatraju među najboljima u svetu. Zakonodavstvo i regulativne mere obuhvataju mnoga područja delovanja i postoje tačni zahtevi za osnivanje i obuku. Kontrola vlade je veoma striktna.

Aktivnosti usluga privatne bezbednosti su veoma različite i obuhvataju: sanitetsku službu, prevoz pacijenata, kontrolu saobraćaja, pomoć u toku požara, pomoć u saobraćajnim nesrećama, nadgledanje okoline, bezbednost aerodroma, transport vrednosti i novca, kao i zaštitu lica i imovine.

Zakonodavstvo koje reguliše rad sektora

Delovanje industrije privatne bezbednosti je regulisano sledećim delovima zakonodavstva:

- Zakon i dekret o osnivanju privatne bezbednosti
- Zakon i dekret o održavanju
- Zakon i dekret o zaštiti državnih institucija od visokog značaja
- Zakon i dekret o pravilima za instalaciju alarmnih sistema i povezivanje alarmnih sistema sa policijom.

- Zakon iz 1974. godine zahteva licencu od preduzeća za privatno obezbeđenje.

Vlasnik, rukovodioci i zaposleni u kompanijama za privatnu bezbednost ne smeju imati kriminalnu prošlost, koja se proverava od strane policije. Operativno osoblje mora imati najmanje 18 godina, dok za neke zadatke ne smeju imati manje od 20 godina.

Obuka je obavezna, i obuhvata 97 časova teorijske nastave i 120 časova praktične nastave. Postoji 15 centara za obuku uključujući univerzitete, privatne i radne organizacije. Institucije za obuku se kontrolišu od strane lokalnog nadzornog tela.

Izgled i upotreba uniformi u kompanijama za obezbeđenje regulisani su zakonom iz 1974. godine.

Za nošenje vatrenog oružja potrebna je dozvola i obuka u trajanju od 21 čas. Ova obuka treba da se obnavlja svake godine. Upotreba pasa je dozvoljena u propisanim slučajevima, i za psa i za vođiča se traži posebna godišnja obuka.

Zakonodavstvo i kolektivni sporazumi koji pokrivaju osnovne radne uslove

Uslovi rada regulisani su nacionalnim zakonodavstvom i kolektivnim ugovorom.

Zakonodavstvo predviđa najviše 48 radnih časova nedeljno. Kolektivnim ugovorom je regulisana minimalna cena rada. Ustavom je utvrđen minimum godišnjih odmora u trajanju od 25 dana, privremeni radnici i radnici na određeno vreme imaju ista prava kao i radnici sa punim radnim vremenom.

Velika Britanija

Velika Britanija je tradicionalno država sa veoma ograničenom regulativom industrije privatne bezbednosti, iako je pre sprovođenja trenutnog zakonskog okvira, širok opseg standarda i inspektorata nadgledao privatnu bezbednost. BSIA je najpoznatije trgovinsko udruženje koje je sprovedo samoregulativu sektora. Nedostatak zakonske regulative menja se sprovođenjem novih zakona.

Zakonodavstvo koje reguliše rad sektora

Zakon o industriji privatne bezbednosti (2001) stupio je na snagu 11. maja 2001. godine, dok su mnoge odredbe pitanje postepenog sprovođenja, posebno kada je u pitanju uspostavljanje novog tela za industriju bezbednosti (SIA). Novo zakonodavstvo pokriva sve vrste obezbeđenja privatne i javne imovine, života i tela, transporta novca, nadgledanje ulaza, savetodavne usluge i privatne istrage.

Britansko udruženje u industriji bezbednosti (BSIA) procenjuje da će biti potrebno 2 do 3 godine za osoblje da dobije nove licence za rad preko SIA.

Prema novom zakonu, nema zahteva da same kompanije imaju licencu, iako svi zaposleni (bilo operativno osoblje ili menadžeri) moraju da imaju takvu licencu.

Licence se izdaju na period od 3 godine. U odnosu na menadžere i vlasnike kompanija, provere za licence obuhvataju pregled registara kompanije o bankrotima i nekvalifikovanim uslovima za direktore. Uvode se i provere krivičnih dosijea. Za dobijanje licence takođe je potrebno platiti nadoknadu od 35-40 funti.

Svo operativno osoblje mora da prođe provere krivične prošlosti od strane ili SIA ili lokalnih vlasti, radi dobijanja licence za rad. I u ovom slučaju licence važe 3 godine, i plaća se nadoknada. Smatra se da u većini slučajeva kompanija plaća ove troškove, ali to nije određeno zakonom. Svako pružanje usluga obezbeđenja bez licence je nelegalno.

Prema novom zakonu, obuka ostaje dobrovoljna, osim ukoliko kompanije ne žele da utvrde određene standarde kvaliteta kao što je ISO 9000. Dobrovoljna obuka trenutno se pruža unutar kompanija i od strane Organizacije za obuku u industriji bezbednosti (SITO), koja takođe utvrđuje sadržaj buke.

Ne postoje posebna pravila koja se odnose na izgled uniformi. Upotreba službenih pasa definisana je Zakonom o psima čuvarima (1975). Posedovanje i upotreba oružja su zabranjeni.

Zakonodavstvo i kolektivni sporazumi koji pokrivaju osnovne radne uslove

Radni uslovi u sektoru su određeni opštim zakonodavstvom o zaposlenju. Ne postoje nacionalni sporazumi u sektoru, mada su neki veći poslodavci uspostavili kolektivne sporazume.

Radno vreme je definisano regulativom o radnom vremenu (1998), koja kaže da niko ne sme da radi duže od 48 sati nedeljno u proseku u periodu od 17 do 26 radnih nedelja. Viši menadžeri nisu pokriveni ovom regulativom.

Prema Zakonu o minimalnom dohotku (1998), radnici u Velikoj Britaniji imaju pravo na minimalnu platu, koja se redovno preispituje. Mlađi zaposleni, ispod 21 godine, dobijaju nižu platu od minimalne.

Svi zaposleni imaju pravo na najmanje četiri nedelje plaćenog odsustva godišnje.

Zaposleni koji poseduju javne prostorije imaju pravo na "razumno" vreme odsustva.

Zakonodavstvo o zaštiti zaposlenih određeno je Zakonom o radnim odnosima (1996).

Period za kvalifikaciju je jedna godina. Prema Regulativi o zaposlenima (2000), zaposleni na određeno vreme imaju isti tretman kao i stalno zaposleni. Isto se odnosi i na zaposlene pod ugovorom. Postojeći zakon zabranjuje diskriminaciju po svim osnovama.

LITERATURA

- (1) A comparative overview of legislation governing the private security industry in the European Union - Final Report: CoESS (Confederation of European Security Services); Brussels, 2006
- (2) La participation de la securite privee a la securite generale en Europe; Institut National des Hautes Etudes de Securite (INHES), Paris, 2008
- (3) Kesetovic, Z., Davidovic, D. (2007); Policing in Serbia; Challenges and Developments, in; G. Mesko and B. Dobovsek(eds): Policing in Emerging Democracies-Critical Reflections. Ljubljana .Univerza v Mariboru.

COMPARATIVE OVERVIEW OF LEGISLATION THAT GOVERN PRIVATE SECURITY IN EU

This article represent an critical overview of the legislative that govern private security sector in EU member countries and some of candidate countries. Private security sector became integral part of overall security in every European country. In this respect, examing the role of private

security in overall security in Europe is a way of looking after the everyday security of European citizens.

Private security firms are being called upon more and more to assist states in providing this protection and at the same time creating new wealth in the form of the jobs and businesses.

The private security sector is expanding across the European Union: it represents 1,7 million jobs, 50,000 companies and annual revenue of €15 billion. With expansion of the Union to include Eastern Europe, demands for security services will rapidly grow. One of the preconditions to fulfil those demands is to harmonize national legislations governing private security. This article is attempt to launch an inventory of the information which could be helpfull to those state authorities that once will start working on Serbian private security law

KEY WORDS: private security / private security industry / private security sector legislative / harmonisation / European Union